

V ŘEŠENÍ NEBO ODKLAD?

Summit Evropské rady, který se sešel 26. října v Bruselu a provázely ho obtížná jednání do časných ranních hodin následujícího dne, měl přinést řešení současných ekonomických problémů zemí eurozóny. Ty se pochopitelně přelévají do všech členských zemí EU a jsou i výrazným prvkem ekonomické nestability globální. Před odkládáním řešení evropských hospodářských problémů varovaly už i Spojené státy a Čína.

Dohoda, ke které lídři členských států dospěli, má tři zásadní části. První z nich se týká Řecka. Privátní banky, které jsou držiteli řeckého dluhu, odepíší polovinu svých výnosů. To umožní Řecku snížit hladinu veřejného dluhu v roce 2020 na 120% HDP, přičemž tato hladina by dosáhla 180% HDP, pokud by k tomuto kroku nedošlo. V současnosti činí asi 160% HDP. Situace Řecka je skutečně kritická, současná řecká vláda se dostala drastickými úspornými opatřeními na hranu demokratické legitimacy, přičemž zlepšení je v nedohlednu, a o dalším postupu Řecka má rozhodnout lidové hlasování. Bude to první řecké referendum od roku 1974, kdy v této zemi skončila vojenská diktatura a občané se rozhodli pro republikánské zřízení.

Druhým krokem, na kterém se účastníci summitu shodli, je navýšení tzv. ochranného valu eurozóny. Evropský finanční stabilizační mechanismus (European Financial Stabilization Facility, EFSF) má v současnosti k dispozici kolem 250 miliard Euro, přičemž na základě dohody má být tato částka zvýšena na více než jeden bilion Euro. Toho má být dosaženo dvěma mechanismy. Jednak v podobě záruk pro investory do dluhů členských států EU, čímž se zvýší atraktivita investic a sníží cena, kterou státy platí za další půjčky. Druhým má být vytvoření nástroje, díky kterému budou do ekonomiky EU investovat velcí privátní i státní hráči, včetně Číny, Brazílie, Indie nebo „ropných“ monarchií Arabského poloostrova.

Třetím krokem je pak rekapitalizace bank, které mají zvýšit své jmění o 106 miliard Euro do června 2012. Tento krok je má ochránit před dalšími potenciálními otřesy trhu a tím i bránit ekonomiky členských států

EUROPE DIRECT Brno

Knihovna Jiřího Mahena v Brně, p.o., Koblížná 4, 601 50 Brno, tel.: 542 53 21 66, fax: 542 53 21 12
www.europe-direct.cz, centrální bezplatná linka: 00 800 6 7 8 9 10 11

ohrožených finanční a ekonomickou krizí, jako je Španělsko nebo Itálie.

Je nutné říci, že komentátoři českých i světových médií – včetně těch nejprestižnějších, jako jsou The Economist či Financial Times – odpovídají na naši otázku poměrně jasně. Podle nich je soubor opatření, dohodnutý na summitu, pouhým odkladem akutní krize EU a řešení nepřinese. Zajímavé je, že evropsí lídři sklízí kritiku zprava i zleva. Tak francouzský levicový deník Liberation píše o „kroku do tmy“, zatímco liberální The Economist uvádí, že „tento projekt je zmatený a nepřesvědčivý“. Na střízlivé hodnocení a definitivní odpověď, zda tento plán bude prvním krokem k řešení ekonomických problémů EU či zda pouze skutečně řešení odkládá, si však ještě budeme muset počkat.

Michael Brtnický, Europe Direct Olomouc

EUROPE'S WORLD

Internetové stránky **Europe's World** (www.europesworld.org) poskytují vynikající a unikátní zdroj informací o současném vývoji v EU.

Kromě celé řady kratších textů od aktivních politiků, významných osobností pro vývoj EU i vědců a analytiků, nabízí výběr studií z rozsáhlé sítě evropských think tanků a univerzitních pracovišť.

Tento výběr usnadňuje orientaci ve výstupech 150 prestižních pracovišť a umožňuje tak každému zájemci sledovat odbornou debatu o nejvýznamnějších fenoménech současného vývoje Evropy a Evropské unie.

www.europesworld.org

TENTO MĚSÍC NA TÉMA:

POMOC EU OBĚTEM NÁSILÍ A NEHOD

Léto již definitivně skončilo a spolu s ním i doba, kterou většina z nás využila k cestování a poznávání jiných krajů. Kromě milých vzpomínek a nádherných fotografií si ovšem někteří z nás, bohužel, odnesli i nepříjemné zážitky, ať už šlo o ukradené cennosti, vážnou dopravní nehodu či dokonce násilné ublížení na zdraví.

Obětí závažných násilných činů se v EU každoročně stane více než 75 milionů osob a 40 000 osob každý rok umírá při automobilových nehodách.

Takové události mohou mít katastrofální důsledky pro oběti i jejich nejbližší – kromě jiného například emocionální nebo finanční.

Pokud k tragické události dojde **v zahraničí**, odlišné kulturní, jazykové nebo právní prostředí může spolu s časovými nároky situaci dále nesmírně komplikovat. Na koho se v takovém případě obracet? Jaká mají oběti práva?

Jedna ze základních zásad Evropské unie říká, že s lidmi je třeba všude a za všech okolností jednat s respektem a citlivě a nepřipustit jakýkoli druh diskriminace, což platí v takových kritických situacích dvojnásob.

Ne vždy tomu tak bohužel je. Právní předpisy **nejsou často v rámci Unie jednotné, nemají vždy jednoznačný výklad, jejich vymahatelnost je sporná**, a neodpovídají tak potřebám obětí.

Ať už se jedná o napadení, krádež, vloupání, přepadení, znásilnění, obtěžování, rasově motivovaný zločin, teroristický útok nebo obchodování s lidmi, jejich oběti mají podobné **potřeby**:

- aby našli pochopení a bylo s nimi jednáno s **respektem** a důstojností
- aby jim byla poskytnuta **ochrana**
- aby našli **podporu**
- aby jim bylo umožněno dovolat se **spravedlnosti**

Jak situaci řeší EU?

Ochrana práv obětí násilí a nehod na území EU je pro Evropskou komisi prvořadou záležitostí. Ustanovení Lisabonské smlouvy nyní umožňují zavedení **účinných evropských předpisů**, které jsou jí v tom nápomocny.

Prvním krokem Komise je návrh předpisů, které pro všechny členské státy stanoví **minimální požadavky ohledně práv, podpory a ochrany obětí**.

Tyto nové předpisy obětem zaručí

- uznání jejich situace a respekt, který si zaslouží
- stejnou míru ochrany, podpory a též možnosti při dovolávání se spravedlnosti, bez ohledu na to, kde v EU se právě nachází, nebo na to, odkud pocházejí nebo kde mají trvalé bydliště

Návrhy předpisů, které budou následovat, se zaměří na to, aby práva obětí byla skutečně **dodržována v každodenní praxi**.

SPRAVEDLNOST obětem násilí a nehod

Podle nových předpisů EU budou muset všechny členské státy zaručit, aby oběti násilných činů a nehod byly **pravidelně informovány o soudním řízení** v dané věci a aby měly **právo na odškodnění**.

Co to bude znamenat v praxi?

▪ **Informování oběti v jazyce, kterému rozumí**

Lidé často nevědí, jaká mají v dané situaci práva, a nemají informace o řízení, které v dané věci probíhá. Důležité informace často bývají v cizím jazyce nebo nejsou kvůli právnímu žargonu dostatečně srozumitelné. Pokud to situace vyžaduje, oběti by měly mít právo na tlumočnicka. Pokud neumí číst, všechny důležité dokumenty by jim měly být přečteny.

▪ **Včasné informování obětí o podrobnostech jejich případu**

Oběti se chtějí často zapojit do vyšetřování, zúčastnit se soudního procesu a svědčit. To mohou udělat pouze za předpokladu, že jim bude poskytnut dostatek spolehlivých informací – například o tom, kdy a kde se bude příslušné soudní jednání konat.

▪ **Včasné informování obětí o výsledcích řízení**

Další zásadní informace, která by obětem měla být zaručena, je výsledek vyšetřování. Pokud příslušný orgán shledá, že případ nepůjde před soud, mělo by jim být umožněno se k tomuto rozhodnutí vyjádřit. Výsledek řízení může být důležitý pro to, jak se osobně s celou událostí vyrovnají. Měly by také být informovány v tom případě, že osoba, která se na nich provinila, je propuštěna z vazby nebo z vězení. Nikdy by se o tom neměly dozvědět náhodou nebo na základě náhodného setkání.

▪ **Možnost setkat se tváří v tvář s osobou, jež se na nich provinila**

Tento krok může napomoci tomu, aby provinilci převzali odpovědnost za svůj čin. Taková setkání by měli mít na starost školení odborníci, kteří zaručí, že tím neutrpí fyzické ani psychické zdraví oběti.

▪ **Poskytnutí právní pomoci**

Oběti mají právo účastnit se procesu vedeného v dané věci, a to i tehdy, je-li jim třeba poskytnout právní pomoc a finanční krytí cestovních nákladů. Pokud došlo v rámci násilného činu ke odcizení majetku oběti, musí jí být navrácen.

**OCHRANA
obětí násilí a nehod**

Podle nových předpisů EU budou muset všechny členské státy zaručit obětem násilných činů a nehod během soudního řízení **ochranu soukromí a důstojné zacházení.**

Co to bude znamenat v praxi?

▪ **Ochranu před dalším traumatizací**

Nemělo by se stávat, aby oběti musely během policejních výsledků nebo během soudního řízení znovu prožívat traumatizující události. Lze tomu zabránit dodržemí náležitých bezpečnostních opatření a spoluprací subjektů, jež se případem zabývají. V nutných případech by měli mít soudci možnost provést slyšení mimo soudní místnost, buď prostřednictvím videosystému na dálku nebo formou uzavřeného slyšení.

▪ **Zamezení kontaktu s násilníkem**

Obětem nesmí hrozit pomsta nebo výhrůžky ze strany osob, které se na nich provinily. Toho lze dosáhnout zákazem jakéhokoli styku provinilce s obětí a příslušnými opatřeními v prostorách policejních orgánů a soudu.

▪ **Ochranu soukromí**

Oběti je třeba ochránit před nepřiměřeným zájmem médií. Jejich osobní údaje, včetně fotografií, smějí být použity pouze pro účely řízení.

▪ **Citlivé zacházení a školený personál**

Některé oběti vyžadují obzvláště citlivé zacházení. Zejména děti by měly být vyslýchány pouze odborníky a za přítomnosti někoho, kdo v dítěti vzbuzuje důvěru.

Stejně tak je třeba citlivě zacházet s oběťmi sexuálního násilí. Personál musí dobře rozumět specifikům tohoto trestného činu a tomu, co oběti prožívají.

RESPEKT pro oběti násilí a nehod

Podle nových předpisů EU budou muset všechny členské státy zaručit, aby byl personál jednající s oběťmi násilných činů a nehod **náležitě proškolen, aby byl zaručen citlivý přístup.**

Co to bude znamenat v praxi?

- **Školený personál**

Oběti násilných činů jsou často událostí velmi zasaženy. Osoby, které s nimi přicházejí do styku – policisté, právníci, soudci a ostatní personál – k nim někdy přistupují s nezájmem, necitlivě a netrpělivě. Oběti však potřebují pravý opak: pochopení, laskavé zacházení a respekt.

- **Informování obětí o jejich právech**

Oběti násilných činů a nehod často o svých právech nebývají dostatečně informovány a nikdo je s nimi ani neseznámí. Musí především vědět, kde a jak ohlásit, co se jim přihodilo, kde požádat o poradenství, podporu a ochranu, na kterou mají nárok, a jak ji konkrétně získat.

- **Uznání potřeb jejich nejbližších**

Respekt si zaslouží i rodinní příslušníci, kteří jsou událostí zasaženi nepřímo. Často i oni potřebují poradit a podpořit, jako oběti samotné.

- **Vycházení vstříc individuálním potřebám**

Je nabíledni, že oběť obchodování s lidmi má jiné potřeby, než někdo, koho okradli na ulici. Některým obětem jde o život, jiné bude hlavně zajímat, zda se našla jejich peněženka. Kromě jasných minimálních požadavků musí existovat i prostor pro zvláštní potřeby, případ od případu.

PODPORA obětí násilí a nehod

Podle nových předpisů EU budou muset všechny členské státy zaručit služby, které budou odpovídat **praktickým a duševním potřebám obětí** násilných činů a nehod.

Co to bude znamenat v praxi?

- **Psychologická podpora**

(důvěrná a poskytovaná zdarma)

Jak oběti, tak jejich nejbližší potřebují nezdědka pomoc odborníků, aby se mohly fyzicky i duševně vyrovnat s událostí, která je postihla.

- **Okamžitá praktická pomoc**

Po traumatizující události se lidé někdy těžko zapojují do každodenního života. Oběti by neměly zůstat na své problémy samy. Člověk, kterého vykradou, potřebuje rychle najít zámečníka, pozůstali zase potřebují pomoc se zařizováním pohřbu. V případech domácího násilí může náhradní ubytování a morální podpora zachránit obětem život.

- **Dlouhodobá pomoc**

Jednorázová pomoc často nestačí. Některé oběti potřebují dlouhodobou podporu – od odborného

poradenství psychologa, který jim pomůže najít sílu, aby mohly svědčit před soudem, po právní aspekty při podávání žádosti o odškodnění.

Evropská e-JUSTICE

Nevíte, na jaký soud se v které zemi EU obrátit? Jak podat žalobu či kterého práva se nakonec použije?

Pak je zde pro Vás portál *European e-Justice*.

Tuto webovou stránku spravuje Evropská komise s cílem zajistit veřejnosti zejména přístup k informacím o svých iniciativách a o politikách EU obecně. Obsahové stránky jsou svou povahou buď „evropské“, nebo „členského státu“, přičemž každý členský stát EU je odpovědný za obsah a odkazy uvedené na svých stránkách.

Informace zde:

- jsou pouze obecné povahy a nevztahují se na žádnou konkrétní situaci určité osoby či subjektu;
- nejsou nezbytně vyčerpávající, úplné, přesné či aktualizované;
- někdy obsahují odkazy na externí webové stránky, na jejichž obsah Komise nemá žádný vliv a za které nepřebírá žádnou odpovědnost;
- nelze považovat za odbornou či právní radu (potřebujete-li specifickou radu, měli byste se vždy obrátit na kvalifikovaného odborníka).

<https://e-justice.europa.eu>

Zdroj: europa.eu; a s využitím informačního materiálu GŘ pro vnitřní věci, letáku: „EU chrání práva obětí násilných činů a nehod“

Odkazy

GŘ EK pro vnitřní věci: <http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/>

Strategie vnitřní bezpečnosti Evropské unie (pdf.):
<http://bookshop.europa.eu/cs/strategie-vnit-n-bezpe-nosti-evropsk-unie-pbQC3010313/>

Přehled právních předpisů:
http://europa.eu/pol/justice/index_cs.htm

Práva obětí trestných činů:
http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/judicial_cooperation_in_criminal_matters/l33091_en.htm

Návrh směrnice EP a Rady EU, kterou se zavádí minimální pravidla pro práva, podporu a ochranu obětí trestného činu:
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0275:FIN:CS:PDF>
(KOM(2011) 275 v konečném znění)

.....

Evropský týden dobrovolnictví

31. 10. – 7. 11. 2011

Týden dobrovolnictví je týdnem plným aktivit mající upozornit na existenci a nedocenitelnou hodnotu dobrovolnické služby. Jde o celoevropskou aktivitu, která se slaví současně v celé Evropské unii.

Regiony a města v ČR se mohou do tohoto týdne

také zapojit a to formou **PRŮVODU DOBROVOLNÍKŮ dne 3. 11. 2011.**

Skupiny dobrovolníků z různých organizací budou procházet českými, moravskými a slezskými městy za doprovodu hudby, divadla, bubnování apod. Účastníci budou poskytovat informace o dobrovolnictví a vyzývat lidi k zapojení se do dobrovolnických aktivit. Chcete svoji organizaci zapojit do průvodu a podpořit tuto myšlenku? Zaregistrujte svoji organizaci na webu níže. Chcete-li vyjádřit podporu dobrovolníkům a dobrovolnickým organizacím, jakož i podporu samotné myšlenky dobrovolnické činnosti, přijďte je podpořit do ulic centra Brna 3.11. Jste srdečně vítáni! Více na:

www.dobrovolnik.cz/pruvod-dobrovolniku/

GAUDEAMUS je tu!

Rok se s rokem sešel a v Brně se opět otevírá studentům a mladým lidem - veletrh středních a vysokých škol **Gaudeamus (1. - 4. listopadu)**.

Veletrh se koná v prostorách Výstaviště Brno a se samostatným stánkem se zde představí také

iniciativa EU - **Mládež v pohybu**. Tato iniciativa Evropské Unie, zaměřená na zlepšování kvalifikací mladých lidí a jejich schopnosti se uplatnit na pracovním trhu, představí ve čtyřech dnech na konkrétních

příkladech výsledky projektů financovaných EU v oblasti vzdělávání, odborné přípravy, zaměstnanosti, zakládání podniků, dobrovolné práce, výzkumu a zejména vydělávání v zahraničí.

O dojmy se podělí studenti, kteří v rámci programu Erasmus absolvovali výměnné zahraniční pobyty v nejrůznějších zemích EU, o úspěších dosažených v zahraničí mimo EU pak budou hovořit účastníci programu Erasmus Mundus. Další debaty se budou točit kolem projektů financovaných z programů Leonardo da Vinci, Marie Curie, Mládež v akci, Comenius a Grundtvig.

Program začíná vždy v 8:15 a končí v 16:00 hodin, poslední den pak ve 14 hodin. Zúčastnit se mohou všichni návštěvníci veletrhu bez nutnosti předchozí rezervace. V nepřetržitém kvízu o Evropské Unii pak budou odměňovány správné odpovědi.

Vrcholem programu bude čtvrtěční debata za účasti **Jana Truszczyńského, generálního ředitele pro vzdělávání a kulturu v Evropské komisi**, a prvního náměstka ministra školství Jakuba Hodináře. Mluvit se bude mimo jiné o budoucnosti vzdělávacích programů EU – Evropská komise navrhuje po roce 2013 výrazně navýšit jejich rozpočet.

Kompletní program stánku Mládeže v pohybu najdete na http://www.gaudeamus.cz/files/eu_program.pdf či:

<http://europa.eu/youthonthemove>

KALENDÁŘ AKCÍ

listopad	VÍNEČKO BÍLÉ I RUDÉ - kvíz o ceny!
	Více info: www.europedirect.cz/brno ;
ZDARMA	Besedy o EU pro ZŠ i SŠ – nabídka na školní rok 2011/2012
	Více info: www.kjm.cz
ZDARMA	Školní diáře 2011 / 2012 - studenti, přijďte si pro diáře EU!
	Více info: www.europe-direct.cz
2. 11. 17 h KJM Koblišná 4	BESEDA O NORSKÝCH DETEKTIVKÁCH - s překladatelkami K. Křišťůvkovou a K. Stehlíkovou
	Více info: www.skandinavskydum.cz
3. 11. 16 h centrum Brna	PRŮVOD DOBROVOLNÍKŮ - přijďte do ulic města zjistit, že být dobrovolníkem je fajn!
	Více info: www.europe-direct.cz

Více informací o našich akcích naleznete na www.europe-direct.cz

EUROPE DIRECT Brno

Knihovna Jiřího Mahena v Brně, příspěvková organizace
Koblišná 4, 601 50 Brno

internet: www.europe-direct.cz

bezplatná telefonická linka: 00 800 6 7 8 9 10 11

kontaktní osoby: **Michal Kiesel, Renáta Blaháková**

tel.: 542 53 21 66, fax: 542 53 21 12

e-mail: eu.brno@kjm.cz

Najdete nás [zde](#).

HLAVNÍ PARTNER

Informační středisko EUROPE DIRECT Brno děkuje za podporu své hostitelské organizaci.

Knihovna Jiřího Mahena v Brně, Koblišná 4, 601 50 Brno